

uden at der eksisterer nogen fast Aftale i de her nævnte Retninger, gaar ind under Lovforslagets Bestemmelse saaledes, at han vil være valgberettiget; men det kan dog ikke have været Meningen med Lovforslaget. Det er jo bekendt, at Gaardmands sønner meget sjældent tager Tjeneste hos Fremmede. Den almindelige Regel er, baade for Sømnernes og Døttrenes Vedkommende, at de blive hjemme og træde i andre Tjenestefolks Sted hos Forældrene, indtil de selv kunne blive anbragte. Følgen af Lovforslaget vil altsaa være, ikke alene at en Gaardbestyrer, der ganske vist undertiden kan staa i en temmelig selvstændig Stilling, idet han ikke staa i det Underordningsforhold, som Tjenesten ellers kræver, bliver valgberettiget, men at enhver Søn, der er over 30 Aar, og som gaar hjemme som Karl hos sin Fader, bliver valgberettiget; thi det er jo naturligt, at Familieforholdet foranlediger, at der i saadanne Tilfælde ikke eksisterer nogen Kontrakt eller nogen saadan Aftale om Vilkaarene, som her nævnes. Altsaa vil enhver Gaardmands søn, der som Karl arbejder hos sin Fader, komme paa Valglisten. Jeg skulde mene, at det vil være besynderligt at stille saadanne Karle bedre end f. Ex. Husmands sønnen, som desværre er i det Tilfælde, at han ikke kan arbejde hos sin Fader, men kommer i en ganske lignende Stilling hos en Fremmed. En saadan Husmands søn skal ikke være valgberettiget; men den Karl, der arbejder hos sin Fader, skal være det. Det forekommer mig at være høist uheldigt, at opstille en saadan Forskjel. Det er jo ingen Hemmelighed, at i de sociale Forhold her hjemme, er der maaske ikke nogen større Kluft end netop den mellem Gaardmand og Husmand, og den skal man søge at udjevne, men ikke at gjøre større, ved at stille den Søn, der indtager en tjenende Stilling hos sin Fader, anderledes, end den, der indtager en tjenende Stilling hos en Fremmed. I det Hele forekommer det mig, at den Fortolkning, som her foreligger, er, som den ærede Minister udtalte, langtfra udtømmende og paa den anden Side ikke begrændset nok. Der vil uden Vanskelighed kunne tænkes Tilfælde, hvor Lovforslaget slet ikke vil slaa til. Jeg kommer netop til at tænke paa et Exempel, der er mig bekendt fra mit Hjem, i Anledning af en Rets sag. Der var en Karl med indskrænkede Landsejner, som tjente hos en Mand paa Alford, det vil sige, han arbejdede hos Manden for Kost og Logis, men uden nogen bestemt Løn. Manden havde sagt til ham: Jeg vil tage Dig, men jeg kan ikke give Dig nogen bestemt Løn, før jeg ser, hvad Du kan bestille. Altsaa en saadan Person skulde efter Lovforslaget have Valgret; men det kan dog aabenbart ikke være Meningen. Det er baade af den ærede sidste Læser og ligeledes i Folketingets Udvalgs Betænkning særlig fremhævet, at der foreligger Domme, som gaa i forskellige Retninger, og at det er Noget, der er uheldigt, fordi man maa søge at tilvejebringe ens-

artede Afgjørelser i saadanne Forhold. Det er en Anskuelse, jeg slet ikke kan give Medhold. Ganske vist foreligger der Domme, som gaa i forskjellig Retning, men de Tilfælde, Dommene angaa, have naturligvis været forskellige. Det er efter min Mening umuligt at subsumere alle de Tilfælde, der kunne forekomme, under en fælles Definition, under et fælles Begreb. Naar jeg derfor skal foreslaa at stemme imod Lovforslagets Overgang til 2den Behandling, er det først af den almindelige Grund, som jeg nævnte før, at jeg finder det urigtigt, saasnart man ikke er tilfreds med en eller anden Afgjørelse af Domstolene, eller mener, at der er nogen Uklarhed tilstede i en Lovbestemmelse, strax at forsøge ved nye Love ikke at forandre den ældre Lov, men at give en autentisk Fortolkning deraf; og dernæst er det, hvad nærværende Tilfælde angaar, af den Grund, at jeg anser det for aldeles umuligt at ændre dette Forslag saaledes, at der kan komme en tilfredsstillende Fortolkning tilstede, en Fortolkning, der subsumerer alle de Tilfælde, hvorom der kan blive Spørgsmaal; det vil være umuligt, fordi alle de Tilfælde, der kunne indbefattes derunder, ere saa forskellige. Derfor skal jeg altsaa foreslaa, at Sagen ikke gaar videre.

J. Andersen: Jeg skal først gaa ind paa det Spørgsmaal, som det ærede Medlem omtalte, at en Person med ringe Landsejner vil faae Valgret efter dette Lovforslag. Jeg tror ikke, at der lader sig opstille nogen Maalestok, hvorefter man kan maale Velgernes Landsejner; Mennesker med indskrænkede Landsejner have allerede nu Valgret og maaske ogsaa Andet, f. Ex. Embeder. Det maa man lade ligge. Det ærede Medlem omtalte det Uheldige i, at naar Nogen var utilfreds med en Lov, skulde der strax lappes paa Lovgivningen, men det have vi jo set meget tidt; vi have endog ogsaa set, at Regjeringen er kommen med Lovforslag i den Retning, naar det er blevet opdaget ved en Dom, at der er et Hul i Lovgivningen, som Ingen har opdaget før. Det er da aldeles rimeligt og soleklart, at der lappes derpaa. Det have vi jo set i et af de vigtigste Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om Rigsdagsmændenes Sikkerhed. Der var Ingen, der havde tænkt derpaa, før Spøstetret fandt, at der paa dette Punkt ikke var tilfredsstillende Bestemmelser, og saa kom Regjeringen strax med Forslag i den Retning. Feilen er ganske rigtig, som det ærede Medlem udtalte, at der fra en Underrettsdommer foreligger en Dom, som gaar en Vej, og fra en anden en anden Dom, som gaar en anden Vej, uagtet det ikke er muligt at se Forskjel paa de to Tilfælde. Der foreligger ogsaa en Overrettsdom, og det forekommer mig, at efter dens Fortolkning — jeg skal villig anerkende, at der er et Hul i Lovgivningen — er der Mange, som i flere Aar have haft Valgret, men nu ville blive udelukkede deraf, ikke alene Gaardbestyrere